

PRIX DE ROME

Juryrapport Prix de Rome Beeldende Kunst 2017

De jury wist het eigenlijk al op het moment dat ze in april de keuze maakte voor Melanie Bonajo, Rana Hamadeh, Saskia Noor van Imhoff en Katarina Zdjelar als de vier genomineerden voor de Prix de Rome Beeldende Kunst 2017. Met deze stevige kandidaten zou het een lastige keuze gaan worden. Dat die verwachting is uitgekomen, is een verdienste van de kunstenaars. Hun ambities en de kwaliteit van de werken die zij voor de Prix de Rome maakten zijn zeer hoog. De jury is onder de indruk van hetgeen zij tijdens de werkperiode hebben gerealiseerd en hoe zij hun werk uit de omgeving van de studio hebben gehaald en in verschillende werkvormen en samenwerkingen tot stand brachten.

Alle finalisten onderscheiden zich door gebruik van eigen beeldtaal en middelen, allen zijn in staat geweest deze verder te ontwikkelen. De kunstenaars zijn dusdanig aan elkaar gewaagd dat het voor een bezoeker die onbekend is met de totstandkoming van de tentoonstelling wellicht zelfs kan overkomen als een zorgvuldig samengestelde groepstentoonstelling met vier presentaties die complementair aan elkaar zijn. Een van de juryleden heeft het idee dat dit ook te maken heeft met het feit dat deze kunstenaars vertegenwoordigers zijn van een generatie die opgroeide in de jaren negentig van de vorige eeuw. Zij zijn getuige geweest van de val van politieke systemen en de opkomst van mondiale problemen als klimaatverandering, internationale migratie en andere gevolgen van de koloniale geschiedenis. In meer of mindere mate lijkt bij allen de kern van hun werk gevoed door deze kennis. Gezamenlijk openen de finalisten vier verschillende deuren naar vier verschillende artistieke praktijken en vier verschillende werelden. Allen creëren ze hun eigen condities om hun werk te maken.

Het werk van Melanie Bonajo valt op door de aanstekelijke wijze waarop het communiceert. De jury waardeert de openheid van haar werk en de manier waarop zij ons meevoert in haar visie op de wereld en de bedreiging van kwetsbare groepen. De ontwapenende verteltrant die zij in haar werk tentoonspreidt is onweerstaanbaar. Bonajo is een kunstenaar die de taal van het publiek spreekt en op een open manier met haar toeschouwers in gesprek gaat. Zij doet dat op een soepele manier. In een aantrekkelijke presentatie brengt ze belangrijke onderwerpen op een lichte toon over het voetlicht. Ondanks die lichtheid is de jury geheel overtuigd van de oprechtheid van Bonajo's betoog over de toekomst van de aarde en onze scheefgegroeide relatie tot de natuur. Interessant is hoe zij haar verhaal vertelt door de ogen van de jongste generatie en hoe haar film zich via interviews met kinderen ontwikkelt tot een geregisseerde ontknoping waarin kinderen de macht overnemen. De lange film die zij voor de Prix de Rome maakte zal niet alleen een museumpubliek aanspreken, maar ook aantrekkelijk zijn voor andere platforms.

Bij Rana Hamadeh heeft de jury de indruk getuige te zijn van een belangrijk moment in haar artistieke praktijk. Waar zij in eerder werk opereerde als een wetenschapper, historicus of activist die in lezingen en performances verslag deed van haar onderzoek, kiest ze in haar nieuwe operaproject overtuigend voor de positie van beeldend kunstenaar. En door zich op deze – zelfs poëtische – wijze tot haar publiek te richten, heeft zij een indringende presentatie neergezet waarin de bezoeker overweldigd wordt door geluid, techniek en tekst in een theatrale setting die aansluit bij de onderwerpen die zij aansnijdt. De jury is onder de indruk van haar vergaande ambities en commitment. Haar interpretatie van het verleden en

de intelligente benadering waarop zij deze deconstrueert en opnieuw ordent, is actueel en belangrijk.

Saskia Noor van Imhoff heeft van de vier genomineerden de ruimte in de tentoonstelling het meest uitgedaagd en heeft gereageerd op de architectonische condities. Dat is uiteraard onderdeel van haar werk, maar getuigt ook van aanpassingsvermogen. Zij is ook de enige die de autonomie van kunst onderzoekt en de veronderstelde regels en structuren van het kunstinstituut aan de orde stelt. Dat doet zij op intelligente wijze. De architectuur, het zaallicht en de wanden zet ze naar haar hand; ze worden onderdeel van haar werk. De objecten zijn soms herkenbaar, soms ongenaakbaar en onduidbaar. Hoe wordt het werk gemaakt en hoe wordt het spel gespeeld? Haar werk is gelaagd en de intuïtieve aanpak waarmee Van Imhoff de objecten presenteert, daagt het publiek uit na te denken over de plek waar men zich bevindt. Interessant is dat Van Imhoff de Prix de Rome gebruikt heeft als kans om een nieuwe stap in haar werk te zetten en zich verder te ontwikkelen. De jury is benieuwd hoe zij op deze ingeslagen weg verder zal gaan.

Ook Katarina Zdjelar maakte voor de Prix de Rome werk waarmee zij een nieuwe weg betreedt. Voor het eerst voegde ze ruimtelijke interventies toe in haar werk door het aanbrengen van houtsnedes in de vloer. Met haar opstelling van projectieschermen dwingt zij de bezoekers om als in een choreografie door de ruimte te bewegen. Het feit dat door deze positionering nergens een standpunt is van waaruit men overzicht krijgt, ziet de jury als een metafoor voor de hectische tijd waarin we leven en voor het ontbreken van overzicht over de realiteit waarin we ons bevinden. De jury heeft waardering voor de intimiteit en de concentratie die Zdjelar in haar filminstallatie oproept, bijvoorbeeld door in te zoomen op de handen van haar performers. De artistieke ontmoetingen tussen haar personages zijn geabstraheerd tot poëtische close-up beelden die aandacht vragen voor dat wat afwezig is. Uit alle elementen in haar werk spreekt de liefde voor kunstenaars die zij voor dit project om zich heen verzamelde, maar ook voor kunstenaars uit het verleden met wie zij zich verbonden voelt.

De jury constateert dat alle finalisten zich bezighouden met dezelfde vraag: hoe betekenisvol en geëngageerd te handelen? Zij doen dat ieder op geheel eigen wijze: poëtisch, confronterend, intuïtief en autonoom. De jury heeft unaniem gekozen voor een kunstenaar die een eigen taal creëert, de geschiedenis ontleedt, herordent en een stem geeft. Het thema dat aan de basis ligt van dit werk is urgent: de noodzaak om ons bewust te worden van de ontbrekende stem in getuigenissen en van de manier waarop het uitwissen van stemmen de blik op ons verleden bepaalt. In een overrompelende, kakofonische installatie sleept zij het publiek mee in een indringend epos vol intense ervaringen.

De winnaar van de Prix de Rome 2017 is Rana Hamadeh!

De jury van de Prix de Rome 2017 bestaat uit:
Ferran Barenblit (directeur MACBA)
Mariette Dölle (directeur Museum Kranenburgh)
Folkert de Jong (beeldend kunstenaar)
Petra Noordkamp (beeldend kunstenaar)
Francesco Stocchi (curator Museum Boijmans Van Beuningen).
Voorzitter Birgit Donker (directeur Mondriaan Fonds)

Geschreven door Mirjam Beerman (coördinator Prix de Rome)